

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV
NA MADŽARSKEM

MONOŠTER, 25. JUNIJA 2026

LETO 36, ŠT. 25

Odprta je razstava ...

Ob praznovanju 35-letnice samostojnosti Republike Slovenije...

/ STRAN 3

Egipt malo ovak kak v knjigaj

Lani novembra se mi je posrečilo 12 dni z ladjov (šiftom) potovati. Tau je ena taša paut bila, ...

/ STRAN 8

Delavnica na Ptujsoj Gori

Letos v januaru je bila delavnica v renkouvscoj Grofovoj domačiji, gé so pokazali ...

/ STRAN 10

35-LETNICO SLOVENIJE PRAZNOVALI TUDI V MONOŠTRU

Na vrtu monoštrskega slovenskega generalnega konzulata so 15. junija priredili tradicionalni sprejem ob dnevu državnosti, tokrat ob 35- obletnici osamosvojitve Republike Slovenije. Slavnostni govornik na slovesnosti je bil slovenski veleposlanik v Budimpešti Anžej Frangeš.

/ STRAN 5

35-LETNICO SLOVENIJE PRAZNOVALI TUDI V MONOŠTRU

Na vrtu monoštrskega slovenskega generalnega konzulata so 15. junija priredili tradicionalni sprejem ob dnevu državnosti, tokrat ob 35-letnici osamosvojitve Republike Slovenije. Slavnostni govornik na slovesnosti je bil slovenski veleposlanik v Budimpešti Anžej Frangeš.

-DM-

Čeprav so bile za prejšnje dni značilne občasne nevihte, je slovenska generalna konzulka Dubravka Šekoranja goste z obeh strani meje lahko sprejela v toplim sončnem popoldnevu. Potem ko je mlada Seničanka Szofi Bajzek odpela Zdravljico s porabskim besedilom, je gostiteljica izrekla dobrodošlico predsednikom narodnostnih

»Naj vas izkušnje in dobra volja še naprej povezujejo in naj bodo temelj, na katerem boste gradili prihodnost. Saj je pred vašo trdoživo skupnostjo še veliko priložnosti,« je porabske Slovence nagovorila slovenska generalna konzulka Dubravka Šekoranja.

organizacij, županom, predstavnikom slovenskih in madžarskih uradov in ustanov, zlasti pa vsem porabskim Slovencem.

Pred 35 leti pomagali tudi Porabci

»S hvaležnostjo se spominjamo, da ste tudi vi, porabski Slovenci, prispevali k procesom demokratizacije, osamosvajanja ter mednarodnega priznanja Slovenije na Madžarskem. Osamosvojitve Slovenije pa vam je prinesla novo samozavest in zagon za uresničevanje narodnostnih pravic,« je v slavnostnem nagovoru dejala Dubravka Šekoranja in dodala, da so porabski Slovenci v preteklih 35 letih s složnim delovanjem uspešno uresničevali cilje ohranjanja slo-

venske identitete, jezika in kulture ter gospodarskega razvoja. »Porabje danes živi v času sprememb. Zato je toliko pomembnejše, da znate prepoznati tisto, kar raste med vami, in da ne spregledate tistega, kar je vredno ohraniti.«

Za večjo vidnost v Budimpešti in Ljubljani

Tudi osrednji govornik, veleposlanik Anžej Frangeš, se je obrnil na porabske rojake. »Osamosvojitve za Slovence predstavlja eno ključnih prelomnic in je seveda simbol enotnosti, spoštovanja države ter njenih ljudi doma, v zamejstvu in povsod po svetu. In prav vi, Slovenci na Madžarskem, ste izjemnega pomena tako za Slovenijo kot seveda tudi za slovensko-madžarske odnose.« Slovenski diplomat je domačim poslušalcem predal tudi sporočilo. »Na vas smo

Študentka Noémi Illés je doživeto interpretirala svojo pesnitev o globoki pripadnosti slovenskim koreninam. Za njo sta druga nastopajoča: študent Máté Labritz in učitelj asistent Gašper Gomboc.

zelo ponosni. Ponosni smo na vaše dosežke, ponosni smo na vašo enotnost, sodelovanje in složnost. Prepričan sem, da ste lahko pravi zgled tudi za vse druge Slovence v zamejstvu in da lahko zelo optimistično zremo v prihodnost slovenstva v Porabju.«

Frangeš je poudaril, da se zavzema za dobro sodelovanje porabskih dvojezičnih vrtcev in šol s partnerji v Sloveniji oziroma za krepitev slovenske narodne zavesti med mladimi porabskimi Slovenci. »Ob tem pa ne smemo nikoli pozabiti na lepo in melodično 'domanjo reč'. Prav zaradi nje se je na tem območju skozi stoletja ohranila slovenska identiteta. Na 'domanji reči' in zavednih ljudeh je slovenstvo tukaj obstalo in še vedno stoji.« Veleposlanik je poudaril, da se v obdobju novih vlad v Sloveniji in na Madžarskem delo slovenskega veleposlaništva v Budimpešti ter generalnega konzulata v Monoštru ne bo bistveno spremenilo, nato pa se je dosedanji slovenski parlamentarni zagovornici Eriki Köleš Kiss zahvalil za prizadevanja v preteklih treh mandatih.

Praznik besede in ustvarjalnosti

V kulturnem programu so nastopili najbolj prizadevni mladi porabski Slovenci. Študentka Noémi Illés je prebrala krajše premišljanje o času, nato pa še svojo daljšo pesnitev, ki jo je posvetila svojim porabskim slovenskim koreninam. Monoštrski gimnazijec Dávid Kertész je interpretiral svoji pretresljivi pesmi: prva je bila prav tako posvečena času, druga pa občutjem do domovine. Študent slovenskega jezika Máté Labritz je – kot naraven igralski talent – doživeto predstavil svoji daljši pesnitvi: v prvi je spregovoril o nujnosti odločnega izražanja misli, v drugi pa o pravem smislu življenja. Gimnazijka z Gornjega Senika Vanda Krajczár je prebrala svoj sestavek o porabskih navadah skozi vse leto, v katerem smo slišali denimo o pustu, veliki noči in decembrskih šegah. Vsa ta našeta dela so mladi Porabci prispevali na zadnji ali predzadnji književni natečaj Porabske litere in so bili zanje tudi nagrajeni. Interpretacije poezije je s priljubljenima popevkama Tinkare Kovač in Nine Pušlar po-

Sprejema ob dnevu državnosti so se udeležili predsedniki slovenskih narodnostnih organizacij oziroma župani ter predstavniki uradov in ustanov z obeh strani meje.

pestrila Štefanija Dravec, ki jo je na klavirju spremljal učitelj asistent Gašper Gomboc. Na namišljeni oder so stopili tudi najmlajši: otroška folklorna skupina Dvojezične osnovne šole Jožefa Košiča z Gornjega Senika je ob spremljavi harmonike odplesala splet porabskih in prekmurskih ljudskih plesov. Kulturni večer se je končal z narečno pesmijo Leko nauč, Porabje pisca tega članka.

Kot spomin na praznovanje 35-letnice samostojne Slovenije so udeleženci prejeli kode QR, s pomočjo katerih slišana literarna dela mladih Porabcev lahko tudi preberejo. Dobili so še papirnate rdeče makove cvete, ki so v tistih dneh obarvali porabska polja. Kot je dejala gostiteljica, generalna konzulka Dubravka Šekoranja: Porabje svojo prihodnost gradi na takšnih, le na videz drobnih stvareh ...

(posnetek na naslovnici: Slovesni nagovor slovenskega veleposlanika v Budimpešti Anžeja Frangeša)

ODPRTA JE RAZSTAVA NATEČAJA MOJA SLOVENIJA

Ob praznovanju 35-letnice samostojnosti Republike Slovenije je Zveza Slovencev na Madžarskem pripravila ustvarjalni natečaj z naslovom Moja Slovenija. Njegov namen je bil spodbuditi otroke, mlade in odrasle, da razmišljajo o Sloveniji, njeni kulturni dediščini, simbolih in vrednotah ter da na ustvarjalen način pokažejo povezanost z matično domovino.

GYÖNGYI BAJZEK

16. junija smo v Slovenskem domu v Monoštru odprli razstavo likovnih del, nastalih na ustvarjalnem natečaju. Nanj je prispelo 25 del. Svoje stvaritve je predstavilo 24 otrok in mla-

Odpri razstave so se udeležili tudi Dubravka Šekoranja, generalna konzulka Slovenije v Monoštru, Karel Holec, zagovornik Slovencev v madžarskem parlamentu, in Gábor Huszár, župan občine Monošter.

dih ter ena odrasla oseba. Udeleženci so z risbami, slikami in kolaži prikazali, kako vidijo Slovenijo in kaj jim pomeni. Poleg likovnih del smo prejeli tudi nekaj izvirnih izdelkov, med njimi ročno izdelane papirnate rože, figuro iz pastelina in druge ustvarjalne izdelke. Razstava obiskovalcem ponuja zanimiv vpogled v svet mladih ustvarjalcev. Med motivi lahko občudujemo slovensko zastavo, čebelico kot simbol marljivosti in slovenske čebelarske tradicije, Martina Krpana, ajdovsko deklico, ljubljanskega zmaja, blejsko kremšnito, Blejsko jezero ter številne druge izdelke, povezane s Slovenijo. Vsako delo na svoj način pripoveduje zgodbo o povezanosti s Slovenijo in izraža ponos na slovenske korenine. Navzoče je pozdravila Andreja Kovács,

Stvaritve udeležencev natečaja

predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem. V govoru je poudarila, da letos mineva 35 let od uresničitve dolgoletne želje slovenskega naroda po lastni in samostojni državi. Povedala je, da Slovenija za porabske Slovence ni le država, temveč živi tudi v njihovem jeziku, pesmih, kulturi in tradiciji. Posebej je nagovorila mlade ter poudarila, da so prav oni prihodnost skupnosti in da bodo s svojim

Mladi ustvarjalci ob koncu natečaja

znanjem ter pripadnostjo ohranjali slovenski jezik in kulturo. Natečaj Moja Slovenija je po njenih besedah mladim ponudil priložnost, da skozi umetnost pokažejo svoj pogled na Slovenijo, svoje korenine in občutke. Ob koncu se je zahvalila vsem sodelujočim, njihovim staršem, učiteljem in mentorjem za podporo, trud in ustvarjalnost.

Razstavo je odprla Judit Ōze, učiteljica z Dvojezične osnovne šole v Števanovcih. Spregovorila je o pripravah na natečaj in o nastajanju del. Povedala je, da so učitelji učence spodbujali k razmišljanju o Sloveniji z različnih vidikov ter jim pomagali pri izbiri tem, ki so jim blizu. Pri tem so se otroci lahko oprli tudi na svoje izkušnje, saj šola pogosto organizira izlete in potovanja po Sloveniji.

Kulturni program so obogatile članice pevske skupine ZSM Seniške sinice. S pesmijo so ustvarile prijetno in praznično razpoloženje ter z nastopom polepsale odprtje razstave. Njihov nastop je še enkrat pokazal, kako pomembno mesto imata slovenska pesem in kultura v življenju porabskih Slovencev.

Razstava Moja Slovenija je lep dokaz, da ljubezen do Slovenije živi tudi med Slovenci na Madžarskem. Mladi ustvarjalci so s svojimi deli pokazali, da dobro poznajo slovenske simbole in naravne lepote ter da jih znajo predstaviti na ustvarjalen način.

Vsem sodelujočim ustvarjalcem iskreno čestitamo za njihova dela in se jim zahvaljujemo za prispevek k praznovanju 35-letnice samostojnosti Republike Slovenije. Obenem tudi iz slovenskega Porabja izražamo iskrene čestitke ob državnem prazniku Slovenije. BOG ŽIVI SLOVENIJO!

NARAVA KAK SKUPINSKI PLAC

VANDA KRAJCZÁR, GIMNAZIJKÁ

Narava v Porabji špila fontoško vlogo den do dneva v življenji ljudi pa v skupinskem življenji tó. Ne nūca se samo za počitek pa lūšt, depa dostakrat gé tašo mesto, gé se lidgé sreča-

jo, pogučavajo pa kam odijo na programe. V veških skupnostih pa v mali skupinaj je eške fontoško gé tau, ká programi nej so sir znautra, vej pa vanej tó lek' lepau naprejdajo, ka so se nastopajoči vse navčili. Tau eške lepše gé, ká tū cūj pomagata sonce pa zrak. Glas se pa daleč čūje, pa eške tiste tó pozové, šteri so nej bili pozvani. Na tau je pelda, ka je bilau 15. juniuša na Generalnom konzulatuši RS v Monoštri, gé smo se spominjali 35. lejtnice, ká je Slovenija samostojen rosag gé. Tau se je vsikšomi celau vidlo, ká smo bili vanej pod milim nebom.

Tema programa je biu „cajt“. Vsi, šteri smo goršteli aj kaj razlagali, smo nūtpokazali, ka pomeni tau, ka „cajt“. S toga smo se navčili, kak cajt zveže vküper, ka je bilau, ka gé pa ka bau. Za naše porabske Slovence je tó veselje bilau tau, ká je Slovenija samostojni orsag gratala pred 35. lejtimi. Na programi so mali pa vauki plesali, spejvali pa goršteli svoje misli pa pesmi. Tū pa se je najbolje vidlo, ká smo v naravi, ká se fejs daleč čūla muzika pri plesi pa spejvanje. Program je biu tak v knjižni slovenščini kak v domanjoj rejči. Té stvari so nej sam' polepšale den, depa so pokazale nam, ká so slovenske šege pa kultura fontoške gé.

Prireditve, štere je bila v naravi, je bila dosta bol gorodslobodljena (sproščena) pa bol ko-ražna. Taši dnevi majo vauki pomen v življenji parabski Slovincov. Néde (ne gre) sam' za praznovanje državnoga praznika, depa za tau tó, aj lūdǵé baudo vküper, ká aj zveže-jo vküper dva orsaga pa tradicijo dale dajo mladim. Takši programi pomagajo v tom, ká aj tradicija ne živé sam' v stari cajtaj, depa naj živé gnesden tó.

Baug živi Slovenijo!

NOVA PODOBA ČASOPISA PORABJE

UREDNIŠTVO

Spoštovane bralke, spoštovani bralci.

Kot ste lahko opazili že prejšnji teden, časopis Porabje izhaja v prenovljeni podobi. Za uvedbo nove celostne podobe smo se odločili ob več pomembnih obletnicah: letos praznujemo 35-letnico samostojnosti Slovenije ter 35 let delovanja Zveze Slovencev na Madžarskem in tednika Porabje.

Menili smo, da so ti pomembni mejniki prava priložnost za prenovo. Naš cilj je, da vam časopis ponudimo v sodobnejši, preglednejši in še prijaznejši obliki za branje, pri tem pa ohranimo vrednote, zaradi katerih ste ga v minulih desetletjih prebirali. Podoba Porabja se je skozi leta že večkrat nekoliko spremenila, vendar je tokratna prenova verjetno največja doslej. Ker je nova oblika tudi za nas nekaj novega, vas prosimo za malo potrpežljivosti, medtem ko jo bomo v prihodnjih tednih še izpopolnjevali. Pri tem bomo z veseljem upoštevali tudi mnenja in predloge bralcev, da bo časopis čim bolj ustrezal vašim pričakovanjem.

Upamo, da vam bo prenovljeno Porabje kmalu pri-

raslo k srcu ter da vas bomo iz tedna v teden razveseljevali z zanimivimi vsebinami in svežo podobo. Hvala, ker ste že vrsto let zvesti bralci našega tednika. Veselimo se, da boste z nami tudi ostali. Želimo vam prijetno branje.

DRUŽINSKI DAN

DRUŠTVO ZA LEPŠO VAS IN OHRANJANJE TRADICIJE

Kako postane prireditve uspešna? Tako, da se udeleženci počutijo dobro. Kdor je v soboto popoldne obiskal središče Števanovcev, je lahko videl veliko nasmejanih obrazov. Društvo za lepšo vas in ohranjanje tradicije (DLVOT) je za najmlajše občane Števanovcev, Verice-Ritkarovcev in Andovcev ter za njihove starše pripravilo pester program. Izvedli smo raznorazne rokodelske, ustvarjalne, jezikovne delavnice in spretnostne igre. Organizatorji so z zadovoljstvom zaključili dan, saj jih je veselje otrok prepričalo o uspehu prireditve in pozvalo k ponovitvi le-te. Na tem mestu bi se radi zahvalili za podporo vladnemu uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, Zvezi Slovencev na Madžarskem ter za aktivno in navdušeno delo še posebej Norbertu Császárju, Judit Császár-Doncsecz, Réki Tóka, Gabrielli Kalamár in Nikoletti Horváth. Nikol Virág pa nas je s svojo ekipo kot ponavadi, razveselila z dobrotami. Zahvaljujemo se vsem, ki so na kakršen koli način prispevali k uspešni organizaciji in izvedbi naše prireditve.

V SAKALOVCIH KLJUB SLABEMU VREMENU DOBRA VOLJA

Kljub slabemu vremenu se je sakalovsko poletje začelo s pestrimi programi tako za otroke kot tudi za malo starejše. Čeprav vreme ni bilo na naši strani, smo uspešno in veselo izvedli načrtovane dogodke.

NOÉMI ILLÉS

Mesec maj smo sklenili s podiranjem mlaja na dvorišču Etične hiše v organizaciji Slovenske narodnostne samouprave Sakalovci. 31. maja smo slovesno pospremili spomladanski okras vasi, ki je mesec dni s svojo lepoto ponosno simboliziral najlepši pomladni mesec in pokazal enotnost vašča-

kulturnem domu z zanimivimi dejavnostmi. Na voljo so bila kar tri napihljiva igrala, na katerih so otroci lahko tekali, skakali in se zabavali vse do popoldneva. Za dobro voljo so poskrbele tudi različne posebne igrače, primerne tako za najmlajše kot za nekoliko starejše otroke. Slaba vremenska napoved nam ni pov-

nov. Organizatorji so pripravili tudi rokodelske delavnice za otroke, vendar jih je morda še bolj zanimalo, kako se podira mlaj z ročno žago. Naši izkušeni drvarji so jim z veseljem pokazali pravilno tehniko žaganja, zato so jim z veliko motivacije in energije sledili tudi najmlajši. Največ veselja so prinesle bleščeče tetovaže, ki so v to oblačno in deževno soboto vnesle nekaj dodatne barvitosti. Večer smo končali ob glasbi in okusnem golažu iz krače, ki ga je pripravil sakalovski kuhar Péter Németh.

Tudi ob dnevu otrok, 14. junija, vreme Sakalovčanom ni bilo naklonjeno, zato je Občina Sakalovci otroke pričakala v

zročala preglavic, saj so otroci tudi v notranjih prostorih neizmerno uživali. Za piko na i pa je proti koncu dopoldneva posijalo še sonce.

Poskrbljeno je bilo tudi za dobro hrano in pijačo. Organizatorji so pripravili bezgov sirup, sokove, sladoled, bonbone, čokolado, različna okusna peciva in pečeno slanino, ki so se odlično prilegli v odmorih med dejavnostmi. Slovenska narodnostna samouprava Sakalovci je dogodek podprla z vročimi hrenovkami (hot dogi) in bleščečimi tetovažami, da bi vsak sakalovski otrok preživel res lepo in nepozabno dopoldne.

USKLAJEVALNI POGOVORI Z ŽUPANI

FERENC SÜTŐ

Karel Holec, parlamentarni zagovornik Slovencev na Madžarskem, je 11. in 12. junija opravil usklajevalne pogovore z župani slovenskih porabskih občin na Madžarskem.

V središču pogovorov so bile nadaljnje razvojne možnosti posameznih občin in regije,

Pogovor z županom Verice-Ritkarovcev, z gospodom Andrásem Doncseczem

podpora lokalnim skupnostim ter ohranjanje tradicij in kulturnih vrednot slovenske narodne skupnosti. Udeleženci so pregledali aktualne izzive in možnosti sodelovanja, pri čemer so posebno pozornost namenili infrastrukturnemu razvoju občin, pobudam za

Usklajevanje na Gornjem Seniku pri županu Szabolcsu Andrejku

spodbujanje mladih pri ostajanju v domačem okolju ter možnostim pridobivanja denarja na razpisih.

Konstruktiven dialog je potrdil, da so povezovanje, partnersko sodelovanje in skupno raz-

Zagovornika je sprejela tudi županja Števanovcev Edit Trajbár.

mišljanje ključnega pomena za prihodnost slovenskega Porabja.

OD SLOVENIJE ...

Začetek evidentiranja škode po neurjih v 31 občinah

Po nedavnih neurjih z močnim vetrom, točo in obilnimi padavinami, ki so ponekod povzročila tudi poplave in zemeljske plazove, je prizadetih 31 slovenskih občin. Uprava za zaščito in reševanje je zato začela postopek evidentiranja škode, ki bo potekal do 24. julija. Ocenjevanje bo zajelo škodo na zemljiščih, stavbah, infrastrukturi in vodotokih ter v gospodarstvu, kjer so poškodovani stroji, oprema in zaloge, ponekod pa so imeli tudi izpade prihodkov. Do konca julija bodo regijske komisije opravile še kontrolne preglede. Če bo skupna škoda preseгла predpisani prag, bo vlada lahko razglasila naravno nesrečo in pripravila program za odpravo posledic.

Na ministrstvu za okolje in prostor poudarjajo, da bodo v sodelovanju z občinami in drugimi ustanovami zagotovili usklajeno in čim hitrejšo obnovo prizadetih območij.

[Levica zahteva odstop poslanca Mijiča](#)

V Levici bodo zahtevali sklic seje parlamentarnega odbora za gospodarstvo, delo in šport, na kateri nameravajo odpreti vprašanje politične odgovornosti poslanca Resnice Borisa Mijiča in zahtevati njegov odstop. Očitajo mu, da državi dolguje okoli 32.000 evrov neplačanih davkov in prispevkov, zaposlenim pa za več deset tisoč evrov neizplačanih plač. Opozarjajo tudi na sume nepravilnosti pri poslovanju podjetja Prognos, ki ga je vodil, in na vložene kazenske ovadbe. V Levici menijo, da poslanec s takšnim ozadjem nima legitimnosti za opravljanje funkcije. Napovedujejo razpravo o njegovi primernosti in poudarjajo, da poslanski mandat ne sme biti zaščita pred odgovornostjo. Predsednik stranke Resnica Zoran Stevanović je medtem napovedal, da bo pomagal poravnati dolgove do delavcev.

SONČNO POLJE V TEŠANOVCIH: NOVI BUTIČNI HOTEL, KI STAVI NA MIR IN PREKMURSKO KRAJINO

VIDA TOŠ

V Tešanovcih v občini Moravske Toplice so odprli novi butični hotel Sončno polje, ki ga investitorji predstavljajo kot drugačen pristop k turizmu v Prekmurju. Gre za manjši hotel, namenjen gostom, ki iščejo mirnejše bivanje, stik z naravo in bolj osebni pristop kot v večjih hotelskih kompleksih v okolici. Hotel, ki ima 19 nastanitvenih enot oziroma 65 ležišč, je stal približno 6,5 milijona evrov, del denarja je tudi iz evropskih programov.

[Arhitektura, ki se naslanja na krajino in tradicijo](#)

Zasnova hotela temelji na lesu in naravnih materialih, kar je opazno že na prvi pogled. Stavba je skoraj v celoti lesena, dopolnjuje jo slamnata streha, ki se navezuje na tradicionalno panonsko gradnjo. Arhitekti so ob načrtovanju poudarili, da

niso želeli ustvariti objekta, ki bi izstopal iz okolja, ampak takšnega, ki se vanj čim bolj naravno umešča. V praksi to pomeni preproste linije, naravne materiale in odprte poglede proti okoliški ravnici. Posebnost hotela so tudi lesene lože ob sobah, ki gostom omogočajo, da se zadržujejo zunaj in so bolj neposredno v stiku z okolico.

[Od nekdanje kmetije do hotela](#)

Hotel stoji na območju nekdanje večje kmetije, ki je bila v preteklosti tudi pomembna gostilna v kraju. Del novega objekta ohranja približne gabarite stare stavbe, kar je bila zavestna odločitev investitorjev in projektantov. S tem so želeli vsaj delno ohraniti spomin na prejšnjo rabo prostora in ga vključiti v novo zgodbo. Prostor ob glavni cesti in v bližini Moravskih Toplic po njihovem mnenju omogoča dobro izhodišče za obisk širše regije.

[Manjši hotel z več vsebine: velnes, bazen in konferenčni prostori](#)

Sončno polje ni velik hotelski kompleks, ampak manjši butični objekt, ki poleg sob ponuja še re-

stavracijo, velnes s savnami, zunanji ogrevani bazen, fitnes in manjše konferenčne prostore.

Investitorji poudarjajo, da je bil cilj ustvariti hotel, ki ne temelji na množičnosti, ampak na bolj umirjeni ponudbi. Zato je tudi število ležišč omejeno, poudarek pa je na kakovosti bivanja in povezanosti z okoljem.

[Evropska sredstva in lokalna ekipa](#)

Pri projektu, gradili so ga več kot leto dni, so sodelovali tudi evropski skladi, ki so prispevali 1,8 milijona evrov. Preostanek so zagotovili zasebni investitorji Bojan Berden, Marjan Maček, Marjan Cigan in Franc Cipot.

[Odprtje z glasbo in literaturo](#)

Odprtje hotela je potekalo v bolj sproščenem razpoloženju. Nastopila je glasbena skupina Prašnati, dogodek je z branjem svojih literarnih del obogatil pisatelj in pesnik Feri Lainšček. Organizatorji so ob tem dodali, da želijo v hotelu v prihodnje občasno pripravljati tudi kulturne večere, manjše koncerte in podobne dogodke.

[Kaj hotel pomeni za regijo](#)

Investitorji verjamejo, da lahko Sončno polje prispeva k razvoju turizma v tem delu Prekmurja, predvsem v smeri manjših, bolj specializiranih nastanitvev. Hotel naj bi sodeloval tudi z lokalnimi ponudniki hrane, vina in turističnih doživetij, s čimer želijo povezati nastanitve z okolico. Če bo koncept zaživel, naj bi Tešanovci dobili še eno prepoznavno točko na turističnem zemljevidu regije, a v nekoliko bolj umirjeni, butični različici turizma.

V občini Moravske Toplice je bilo po podatkih slovenskega Statističnega urada lani 541.493 nočitev, kar je 0,84-odstotno povečanje glede na leto prej. Tuji gosti so prenočili 289.958-krat, s čimer se je njihov obisk povečal za dobrih šest odstotkov. Domačih gostov je bilo 251.535, kar v primerjavi s predlani pomeni 4,61-odstoten padec.

POD SREBRNIM BREJGOM ...

MIKI ROŠ

...**S**e že na velke računa, kelko tau leto turisti pejnzej prinesejo. Slovenija je v turizmu rejsan velke stopaje naprej naprajla. Od Slovenije kak suverenoga rosaga kuman od leta 1991 naprej leko gučimo. S tejm se tūdi tiste numere začnejo nut pisati, sterim statistika pravimo. Statistika nam pripovejda, kak je leta 1991 ranč nej 300 gezero tihinski turistov v Slovenijo prišlo. Po tom leti vse vkūper na velke tagor ide. Leta 2025 je v Slovenijo že skur 5,5 milijaua tihinski turistov prišlo. Statistika nam tadale pripovejda, ka lani so tihinski turisti krepko prejk 13 milijauov nauči v Sloveniji spali. Vkuūper z domanjimi turisti je toga skur 18 milijauov bilau.

Slovenski turizem se je prvi čas na nauvo organizejro. Tak turisti prejk cejloga leta k nam ojdijo. Turizem se gnes kak

Slovensko maurdje v vrauči dnevaj eške itak vnaugo lidi k sebi zovē. Depa zelene gauške kaulak mrzli rek pa jezer za vse bole popularne valajo.

zeleni, aktiven pa autentičen odava. Če so indasvejta samo maurdje pa plamine bile, gnes turizem po cejlaj Sloveniji živē. Gnako za tak zvani turizem na vēsi vala. V tom so se velki stopaji naprej naprajli. Gnes takšen turizem že skur 10 % v cejlo turistično pagačo dava. Ranč življenje na vēsi pa v Sloveniji o eni drugi istini pripovejda. Vesnice so vse bole prazne, v nisterni več niške ne živē. Zaprav, 58 vēsi v Sloveniji ranč enoga človeka nema. Pa znauva statistika, 716 vēsi

V vēsi Zanigrad više Kopra že 50 lejt niške več ne živē. Cerkev je vse bole nut zaraščena, v njoj niške več ne moli.

geste, v sterij menje kak 25 lūdi živē. Ranč v takšni vesnicaj turizem nauvo šanso vidi. Poznano je, kak so držine iz Merke ali kakšnoga evropskoga rosaga v kakšo takšo ves živet prišle. Vsikša svojo pripovejst v sebi nosi, skur vsikša pa je v tom svoj slūž najšla. Tiūča pa nebeski mer vnauge lidi k sebi zovēta. Srebrni brejg je vse tau že vido. Tau, kak so v historiji vesnice kaulak njega vcejlak prazne gratale, ka bi znuva na velke živēti začnile.

ZAKOJ JE NEVAREN AZBEST?

MARGIT CSUK

VPorabji vseposedi leko čūjemo in štemo, kak so nevarne gratale tiste poti za našo zdravje, stere so pred 4-5 lejtami pokrili z drauvnim kamenjom. Te so eške nej znali, ka tisto kamenje, ka so ga iz Austrije pripelali, ma v sebi azbest, steri je nevaren gé za človeka pa za naravo tō.

Tiste poti so se fejst prašile, gda je sūjča bila. Bejli praj je nutpokrijo pri pauti sad in zelenjē tō. Lūstvo je té praj nut vdihavalo, gda je sapo djemalo. Te eške niške nej brodo na tau, ka de tau leko škaudilo nam.

V laboratoriji so analizirali kamenje in luft tō. Poglednili so, kakšna je koncentracija azbesta v lufti. Azbest je gé naravni silikatni mineral. Kemijska sestava azbesta je: magnezij 26,3 %, silicij 20 %, vodik 1,5 %, kisik 51,9 %. Vdihavanje azbesta leko povzroči hūde, smrtne betege plūč. Azbestna vlakna, stere se vidijo samo pod mikroskopom, leko dolgoročno povzročijo več vrst tumorov. Simptomi raka se pogosto pokažejo samo od 20 do 40 lejt po vdihavanji vlaken.

Najpogostejši betegi so gé: azbestioza, stera vodi do kronične, hūde, nezdravljive bolezni, kroničnoga vnetja, stero povzroča nepopravljivo brazgotinjenje pljučnega tkiva (a tudōszövet visszafordíthatatlan hegesedését okozza). Té beteg je povezan s tem, ka grdo kašlamo pa nam dostafart sfali oksigen.

Plūčnoga raka tō povzroči vdihavanje azbesta. Beteg se največkrat pojavi v kombinaciji s kajenjem.

Mesothelioma je agresiven plūčni rak. Tau je beteg, steri napada plūčno in trebušno mreno (hashártya). Drugi tumori so tō povezani z azbestom, kak rak grla ali jajčnikov (petefészek). Sam po sebi je azbest nej gé nevaren. Samo té, gda se vkūpstere pa se praši. Te pridejo vlakna, stera se samo pod mikroskopom vidijo, v luft in je lidgé, živali nut vdihavajo.

Inda so na dostaféle formo gorponūcali azbest. S cementom so ga vkūpzmejšali, redli pale za strejo (palatetō), delali so eternitne cevi, izolacijo. Zdaj tak pravijo, ka azbestne cevi, pale nej gé slobaudno žagati, brsati, na drauvno vkūp strejti. Če z njimi delamo, trbej maske nositi. Leko se začasno branimo tak tō, ka poti polejvamo, aj se ne prašijo. Večkrat uvedejo omejitve prometa po potaj, stere so onesnažene z azbestom ali je pa pokrijejo s kakšnim drugim materialom, da bi nevarna vlakna nej v luft prišla.

... DO MADŽARSKE

Sprememba ustave

Madžarski parlament je prejšnji ponedeljek s 135 glasovi za, 50 proti in 6 vzdržanimi sprejel spremembo ustave, po kateri Viktor Orbán ne more nikoli več priti na oblast. Čas, ki ga lahko vsak predsednik vlade opravlja na uradni funkciji na Madžarskem, je namreč omejen na dva mandata oziroma na osem let. To pomeni, da trenutni premier Péter Magyar prav tako ne more biti na položaju dlje kot dva mandata. Ker se pri izračunu osemletnega obdobja upošteva mandate, ki so bili opravljeni od 2. maja 1990 ali kasneje, to velja tudi za Viktorja Orbána, ki je med leti 1998 in 2002 ter 2010 in 2026 skupaj opravljal funkcijo predsednika vlade 20 let. V ustavi so dodali tudi primer, kdaj preneha mandat predsednika vlade, in sicer, če je že opravljal mandat skupaj vsaj osem let. Zaradi tega je Fidesz-KDNP takoj očital parlamentu, da gre za zakonodajo po meri.

Stranka krščanskih demokratov protestira

»Stranka krščanskih demokratov protestira proti arogantnemu, samovoljnemu in osebno usmerjenemu vedenju premierja Pétra Magyarja, ki ga je pokazal v parlamentu. Sramotno je nasilno vedenje, ki ga kot predsednik vlade znova in znova kaže,« je opozicijska stranka zapisala na Facebookovi strani.

V sporočilu za javnost so povedali, da je sramotno, ker premier »uporablja orodja posmeha, ironije in arogance v svojih parlamentnih govorih in odgovorih«. Stranka krščanskih demokratov zato odločno protestira proti izjavam Pétra Magyarja, s katerimi »verske obrede, krščanske tradicije in svete rituale liturgije uporablja za lastne politične cilje kot elemente poceni javnega komedijskega nastopa,« je poudarila stranka. V odgovoru je Magyar poslancu predlagal, naj se ozre okoli sebe, saj sedi v poslanskem klubu, ki je uničil ljudi in državo prikrajšal za 30 tisoč milijard forintov. »S hinavsko, farizejsko držo ne boste mogli pridobiti novih volivcev. Namesto pridig o slogu se pogovarjajte z madžarskimi ljudmi, civilisti, umetniki, novinarji, s tistimi, ki jih je vaša oblast uničila. Začnite s kesanjem pri sebi,« je še dejal Magyar.

EGIPT MALO OVAK KAK V KNJIGAJ

Lani novembra se mi je posrečilo 12 dni z ladjov (šiftom) potovati. Tau je ena taša paut bila, stero nikdar ne bom mogla pozabiti. Ladja je štartala iz Benetk (Velence). Že tau mesto je bilo fejs lejpo. Fejs sem čakala potovanje, ker sem eške nikdar nej bila na takšni velki ladji.

ŠTEFANIJA DRAVEC

Kda sem staučila na ladjo, sem nej bročila, kak je vse lejpo znautraj. Kda sem prvič vidla ladjo, reč se mi je stavila. Dosta

Té kejp s kamelo pa piramido sem naredla v živo.

vekša je bila, kak sem mislila. Več restavracij je bilau na njej, pa smo si lejko zberali, štero smo steli. Iz več držav, rosagov smo lejko koštavali gesti pa piti. Več baut je tō bilau. Je bila bauta za turbice, za gvant, za črejvle, za zlat pa tak dale. V več mejstaj je bilau, ka smo lejko plesali, peli pa kasinoznivali smo tō. Kabini so bili lejpi, pa vse je nut bilau, ka smo nūcali.

V tej 12. dnevaj smo na 7. mejstaj stanili z ladjov: na Olympiji, Kreti, Limassoli, Rodosi, Kaironi, Aleksandriji pa v Spliti. Vsakšo mesto je mejlo svojo kulturo pa zgodovino. Fejst zanimivo je bilau vse tau videti v živo. Vsakšo mesto je naredilo namé nepozablene vtise. Ampak bila je ena država med vsejmi, štera mi je globko ostanila v duši. Ta država je bila Egipt.

Iskreno povedano, čisto druge kejpje sem mejla v glavi, li kak je tam vōgledalo. Kda človek brodi na Egipt, vsakšoma najprva pridejo na pamet piramide. Zatau, ka je Egipt lejko ponosen na eno od sedmij čūd na svejti, stera je eške gnesden gorostala. Tau so piramide v Gizi pa sfinga. Računala sem, ka bom obiskala bogastvo od kulture in za turiste fejs občudovano državo. Depa v živo je bilo vse bolj brutalno. Tačas, ka sem tam bila, sem vidla, kak slabo živējo tisti lidgé. Na pauti je dosta smetja bilau tazlūčano, živali so nej mele svojoga gazdo pa so bile fejst sūje, nevaune. Še bolj brutalno je bilo videti, ka mlajši na pauti spijo pa taše tō geste, ka nemajo stariše. Taše sem tō vidla, ka je srmak enoj kaštūli (zaboj) spau. Večkrat se spomnim na tau, ka sem tam vidla pa furt mi pride na pamet, ka prauti njim mi kak dobro živēmo pa kak smo srečni.

Prvi egiptovski den, kda smo prišli, je že zanimiv (érdekes) biu. Zrankma ob sedmij vōri smo staučili doj z ladje v Port Saidi. Male dekle so nas čakale tam, pa so spejvale pa plesale v narodnom gvantu. V drugi mestaj so nas nej tak čakali kak tam. Sledik smo zvedli, zakoj so nas tak čakali. V Poirt Saidi na leto samo gnauk stane taša velka ladja, s kakšno smo prišli. Tisti lidgé iz turistov, iz toga živējo.

Že sem te tak čūtila, ka te den ovakšen baude, liki drugi dnevi na potovanji. Egipt je nagnauk pokazo, kakšen je zdaj pa kakšen je biu prva. Ka sem tam vūdla, me je navčilo, da naj baudem rada zatau, kakšen žitek mam doma.

Naš izlet se je začno tak, ka smo se z enim malim busom odpelali prauti Kaironi, aj poglednemo najbolje spoznane piramide. Paut je štiri vōre trpejla, v tej štiri vōraj smo zato dosta taše vidli, ka je bilo nejnavadno. Kak smo se pelali prauti Kaironi, smo vidli, kak tam živējo domanjni lidgé. Dosta družin tak živē v hišaj, ka nemajo streje, okna pa stejne tō falijo. Taše družine tō gestejo, ka pri vodej živējo v enom šatori, aj nemajo probleme za vodau, v tistoj so se lejko kaupali pa gvant prali. Zanimivo je bilau videti, ka tam eške itak s kaulami pa tašimi kučami dejo, ka je doma vkūp napravijo, pa s konji vlečejo. Bausi lidgé so tō nej bili rejdkji. Z autonami so sploy ovak vozili kak tū pri nas v Europi. Najoprvin se je vidlo katastrofalno, kak uni vozijo. Autonge so enga drugoga kraužili, kak če bi na Forma 1 bili. Napona so tūtnivali (hupali). Večkrat smo vidli taše situacije, ka je tū pri nas nej slobaudno, kak na primer: nej so nūcali indeksa, na avtocesti so znak šli, tak ka se tam nika ne šté. Ge sem mejla v tistom busi smrtni straj...

Kda smo prišli do piramid, tam je nas čako en vodnik, šteri je nam pokazo pa gučo o piramidaj. Vodnik je znau vogrski, je pravo, ka se je un pri nas v Budimpešti včiu na univerzi. Nikdar ne pozabim, kda sem oprvim zagledala piramide. Tak sem čūtila, kak če bi v ednom filmi bila. Nej sem stejla dati valati, ka ge tau v živo lejko vidim. Taše velke so bile, ka nej sem stejla dati

valati, ka v tisti cajtaj so tau lidgé s svojimi rokami zozidali. Kauli piramid je bilau dosta konjov, kamel (teve), šteri so čakali na turiste, ka lejko gezdijo. Pa vidli smo dosta nevauni pisauv brez gazde. Kauli svinga pa dosta lidi, šteri so fotografirali. Vodnik je pravo, če škemo titi nut v piramido, te lejko gremo. De pa mi smo nej steli, zatau ka smo čūli, ka znautra nega lufta pa so velke stube. Že v puščavi je bilau fejst vraučē, zatok smo se dobro odlaučili.

Ge pa ladja, stera je bila dosta vekša, kak sem mislila.

Ženske smo tō mogle paziti na gvant, kak se naj nasé dejemo, zavolo religije (njine vōre) pa pravil. Nej smo mogle nasé djasti kratke lače ali krila, nej bluže brez rokav. Vsi smo vkūper ojdli pa smo pazili, ka aj niške ne zablaudi. Kda smo že vse poglednili, te smo mogli nazaj titi, zato ka je ladja v desetij vōri plavalata tadale v Aleksandrijo. Tistoga reda smo eške nej bročili, ka te den eške tak zopojdimo, ka do nas sodacke pa policija skrb meli. Tiste buse, s sterimi so se pelali turisti, steri so na ladji bli pa so šli na izlet, so policaji vkūper počakali pa v konvoji smo se pelali nazaj do ladje. Tau so delali zavolo naše varnosti (biztonság), ker smo po nevarnoj krajini šli nazaj. V dosti mejstaj so eške na busaj posvejte dojkacačnili, ka aj nas niške ne vzeme na pamet. Sodacke so meli pūkše, kda so ceste zaperali v varaši.

Kda smo za štiri vōre prišli do ladje, staučili smo doj z busa, tam so nas tō čakali lidgé pa so najger bili, kak mi Europejci vōgledamo. Tisti par mejterov, štere smo do ladje šli, so nas tō sodacke sparvajali, aj se nam nika ne zgodi. Na večer smo gratali vsi trūdni, depa dosti nauvi doživetij in izkušenj smo vkūppobrali. Nikdar ne bom pozabila tau zanimivo potovanje.

ZIDINE PRIPOVEJDAJO

Prosenjakovci so mala ves, stera vcejlak skrak granice z Madžarskov stodji. V njoj se madžarski guči pa po domanje ranč tak. Tau pa zatoga volo, ka v vesi Madžari pa Slovenci živejo. Prosenjakovci vogrsko ménje Pártosfalva majo.

MIKI ROŠ

Historija nam pripovejda, kak je inda-svejta v vesi dosta več lidi živelu kak je gnes najdemo. Leta 1910 je v Prosenjakovcaj 438 lidi bilau, leta 2021 samo eške 162 ji je živelu. Té trend se leko v dosta vasnicaj skrak granice vidi. Nejsu iz vesi samo lidge odišli, v Prosenjakovcaj tüdi plemenite držine grofa Matzenauer več nega. Za njimi so zidine ostanole, stere vsikšo leto vse bole lagvo vögladajo.

Inda nebesko lejpi ram gnes tak vöglada. Kak bi ga čas škeu pogesti, bi leko prajli. Inda je vse ovak bilau.

Dvorec Matzenau

Gda od Matzenaua pripovejdamo, se iz historije s falajčki romantični legend srečamo. Od dvorca nam je nej najbolje poznano, kak se je vse vküper začnilo. Zaprav, sto ga je sploj dau zidati pa zakoj volo ranč tak daleč vkraj od vsikšoga centra stodji. Neka več od toga nam leko tau povej, ka aj bi najprva djagerska rezidenca biu. Tau bi ranč nej daleč od istine bilau, v Prosenjakovcaj trno poznana djagerska držina živé pa dela. V tom tali krajine divdjačina že od inda na velke kaulak ojdí. V Prosenjakovce aj bi velki Napoleon prišo, v dvorci tüdi spau. Na, tau je tista romantična pripovejst, od stere nam historija nika ne pripovejda. Vej se, ka dvorec je ménje Matzenau nin 70 lejt po tejm daubo kak je zozidani biu.

Od toga nam grbi (címerek) pripovejdajo.

Grba od držine Simbachen pa Wrede pripovejdata. Dvej velki žlati sta vküper prišle. Olgo Wrede je Karel baron Simbachen za ženo vzeu. Kelko je poznano ranč leta 1862 aj bi Olga dala dvorec po nauvoj maudi prejknaprajti. Od toga tejava dva grba pripovejdata. Depa sreča v Prosenjakovcaj je nej dugo živelu. Dvej čerki sta mela, ena je za apatico šla, druga se je v velki varaš oženila. Idila je preminaula, gda Karel baron Simbacher sam

Kakoli se stené same v sebe podirajo, više balkona dva grba sta skur cejliva ostanila. Tau nas odpela v leto 1862. Kakoli aj bi vse vküper že prva bilau zozidano, nam tau leto že neka več povej.

sebe buje. Depa tau se je v Graci zgodilo, v sterom varaši je držina svoj daum mejla. Tak smo že bole skrak toga prišli, ka dvorec je rejsan djagerska rezirenca bila. Olga dvorec v Prosenjakovcaj v dar svojmi oči da, steri leta 1871 na sveti večer v njem mrgé.

Kakšno ménje so indašnji verti dvorci dali, se ne vej. Zaprav, dokumenti nam od toga zagnauk eške nika ne pripovejdajo. Potistim, gda leta 1871 od Olge oča mrgé, dvorec več vertov ma, dokejč svoje gnes poznano ménje ne dobi.

Leto 1900 se piše, gda dvorec pa kaulak njega 150 hektarov zemle Carl von Matzenau dojküpi. Možakar je najprva držinsko ménje Matzenauer emo. Kak ga cesar za grofa vözglasi, si ménje v Matzenau vömini. Sto je té človek biu? Kelko je poznano, na velke je v diplomaciji delo. Prva kak je v Prosenjakovce prišo, po cejlom svejti je odjo. V Rusoškom, v Peruji,

Venezueli, Boliviji pa Irani je konzul ali sodački ataše biu.

Kelko je poznano je grof Matzenau trno škrkljivi biu. Mlajšom je gesti ranč telko namejno, ka so nej lačni bili. Tak je od

Carl von Matzenau (1851-1932) je v v Prosenjakovcaj z drugo ženo pa petimi mlajši živo. Po rodi je češki Nmec biu. V svojoj djagerskoj sobi je trofeje z vsej krajín emo, v sterij je živo pa delo. Tüdi v Prosenjakovcaj je na velke na djajo ojdo.

svojga dejdeka Karolina Zrim pripovedala. Pravi, ka je dejdek velki straj emo, ka nej bi srmacke gratali. Zatoga volo je z gestijom šparo.

Dvorec Matzenau se po prvoj bojni nut v historijo napiše. Leta 1920 v njem nauve granice med Jugoslavijo (Slovenijo) pa Madžarsko nut v karte malajo. Tisto granico, stere je Slovence na dvej krajev granice njala. Pa ranč tak Madžare. Komisija za granice je v Matzenaui živelu pa delala. Nika se od toga ne vej, če tüdi uni so zvekšoga lačni bili. Dobro, šalo tanjajmo, istina je, ka je grof Matzenau leta 1932 mrau. Matzenau kak erbijo sin Emerik pa čerka Marija Mercedes dobila. Šest lejt po možej eške grofica Marija Terezija Matzenau mrgé. S tejm že leko od toga pripovejdamo, kak dvorec Matzenau brez pravoga verta ostane. 26 sob v njem je vse bole mrzli bilau, tak ga druga velka bojna zaodi.

Na tom mesti bi se leko pripovejst dvorca Matzenau končala. Depa lidam iz njega je vsefele usojeno bilau. Marija Mercedes je s štirimi mlajši mogla vö oditi, Matzenau je nacionalizejrani biu. Emerika so leta 1950 nej daleč vkraj bujli. Ne vej se, sto ga je bujo pa zakoj. Eden brat je biu v Dachau odagnani, tam je mrau.

Dvorec Matzenau nam tüdi s svojimi stejnamí pripovejda. Depa kak vöglada, za par lejt tüdi tau nede več mogo delati.

DELAVNICA NA PTUJSKOJ GORI

Letos v januaru je bila delavnica v renkouvskej Grofovi domačiji, gé so pokazali slovenskim pa vogrskim (pa ešče hrvaškim) obiskovalcom, kak tam gordržijo podeželsko ižo (tájháž), ka je njigvi cil, kak napravijo svoje programe pa kak gospodarijo s svojimi močami (npr. s pejnezami).

AKOŠ ANTON DONČEC

Ptujska Gora, gé je bila ta druga delavnica 26. maja, je nekša vrata »haloške« krajine. Ves stogi na 300 m visikom brejgi. Šteri misli, ka na Goričkom mamó fejest strme brejge, tisti naj ide v Haloze pa de vido, kakše doline, brejge pa vse majo tam na panonskom kraji Slovenije. Ptujska Gora spada pod občino Majšperk. Ma več kak štiristau lidi, v vesi se najde šaula tuj. Brejg, na šterom ma mesto ta ves, je strmi, za toga volo iže vausko stogijo na Ptujskoj Gori, cesta pa se fejest spušča. Itak je čudovita panorama na vreki: prauti

Pogled na haloške brejge

severi se vidita ptujska pa dravska ravnina, prauti djugi pa haloški brejgi s svojimi gouščami skrijejo Hrvaško.

Najvekša pa najlepša znamenitost Ptujske Gore je cerkev svete Matere Bože, takšafele menša bazilika. Legenda tak pravi, ka je meu vurberški grof (tau je pri Ptuiji) slejpo čerko, štera je tü, na tom mestu vidla sveklino, zatok so zozidali tau cerkev. Če je legenda istinska ali nej, ne vejmo, dapa je telko gvüšno, ka je papež Bonifac dau koulek 1398 dovolenje za zidanje.

Törki so že v 15. stoletji napadli té kraj, zatok so cerkev obgradili z zidom (s stenauv). O tom časi je tuj ena legenda, štera pravi, kda so Törki sé prišli, Devica Marija je pokrila brejg s črnim oblakom, poganski sovražniki pa so nej mogli napadniti Ptujske Gore. Zatok se zove cerkev bazilika Zavetnice Marije s plaščom, ka je biu črni oblak njeni plašč, s šterin je Mati Boža obranila Ptujsko Goro. Ptujska Gora je drugo najvažnejšo mesto katoličanskij prauškarov v Sloveniji, cerkev pa je kulturni spomenik gotske arhitekture. V cerkvi je sred-

njoveški kip (szobor) Device Marije, kak brani lüstvo s plaščom, šteri spominja na tau legendo. V indašnjij časaj je bila Ptujska Gora trg (mezőváros). Na placi pod cerkvijov je očuvan kameni steber pranger (pellengér), tau je takši féle špotarni (sramotilni) steber. Indasvejta, kda so ešče vörvali, ka géstejo čaralice, so privezali cuj k stebri žensko, štero so meli za comprnico pa so jo zažgali. Lejko so tuj kaštigali ništerne lidij s špotanjom, ka so jih cuj privezali pa jih bičali, oplüvali, zlüčali s kamenjom pa djajcami. Tuj pri tom placi je oštarija Babica pri Bredi, štera

Udeleženci delavnice

je stara že več kak dvejstau lejt. Ma fejest lejpi razgled na haloške brejge s terase. Eti so meli delavnico, gé so držali predavanja med drugim Jernej Golc, šteri je direktor zavoda PRJ HALO. On je povedo kak sodelüvlejo z domanjimi slovenskimi pa vogrskimi partnerami. Na Vogrskom majo partnere v Vashosszúfaluji, Hegyhátszentpéteru, Zalaszentgyörgyü, Kehidakustányu, Sobočkoj vesi (Magyarszombatfa) pa Cäki. Gospoud Golc je pravo, ka Haloze majo več turističnih ponüdb pa velki turistični promet ide skauz krajino (tau so najbole takši, šteri idejo na maurje na Hrvaško). Tej lidje pa bilejko med poutjov obisküvali té ponüdbe. Golc pravi, ka trbej upoštevati daljino, ka nejma smisla na primer z Irske zvati goste v Haloze, li s tej krajov pa rosagov, s šterij ležej pridejo obiskovalci v Haloze.

Urška Franc, štera je sodelavka zavoda PRJ HALO je mejla predavanje »Teorija interpretacije kulturne dediščine« (erbije). »Dediščina ni samo v muzejih. Živi v vsakdanjih stvareh, ki jih ljudje uporabljajo, ustvarjajo in prenašajo naprej. To so recepti, pesmi, orodja in načini življenja.«

Vejndar je biu zenit cejle delavnice, kda je pripovedjala svojo fejest, fejest zanimivo pa lejpo zgodbo svoje držine, štera bi lejko bila odlična tema ene novele. Njeni pradejdek je biu pintar. Kda so pred dvajstimi lejtami obnovili ižo, so najšli na podi stari stolec, šteroga je napravo njeni pradejdek. Neje biu té stolec kaj ekstra, itak so ga djali v obödnico, gé je biu lepau v miri pa tišini. Lani februara

se je naraudo Urškin sinek, šteri je daubo ime pradejdeka. Té so na pamet vzeli, ka je pradejdek nej samo svoj podpis püsto spodker na stauci, liki datum, kda ga je delo. Té den pa mejesec sta bila gnakiva, kak kda se je naraudo Urškin sin Franc! Etak je grato té stari stolec živa kulturna erbija njigve držine.

Profesor Ivan Božičko, šteri je diplomejrani inženir lesarstva pa se spravlja z biotehničnimi znanostmi, je gučo kak trbej zdržavati pa obnavlati staro pohišstvo, omare, stauale, stauce pa vse drugo v starij pavarskij ižaj. Stare iže, če jih zapistijo pa

znoutra več ne körijo, ne spucajo, lejko napadne dosta škodljivij stvari. Plesen pa gobe so tak grde, če njigve spore vnesejo v ižo s kakšim starim pohištvom, té se razširijo vseposedik.

Lejs napada dostaféle žüževk (rovar), štere duge lüknje vrtajo v lesej, etak na nikoj dejejo lejs. Večkrat s plemenitimi plini (nemesgáz) bujejo té stvari, dapa profesor Božičko ma drugi način. Un v folijo spakira staro pohišstvo, v šterom znoutra so žüževke. Etak napravi vakum pa stvari vö scea s sesalnikom (porszívó). Plini dosta koštajo, ovak pa lejko škaudijo zdravji človeka.

Obiskovalci so lejko poglednili v spaugnjoj vilici spomenik etnološke erbije Starotrško domačijo, štera je ostala v staroj, izvirnoj (eredeti) formi. Majo znoutra dosta starij izvirnij škeri pa pohišstva, štero je tuj profesor Božičko obnauvo.

Kulturna erbija je samo té živa, če jo lidje nej samo vidijo, liki jo doživejo, na primer vösprobajo kak trbej ništerno šker nücati ali kak trbej v staroj peči peči. Urška Franc pravi, ka je nej seeno, što stogij pred nami pa kak njemi pokažemo tou erbijo. Mlajšom nejma smisla gučati o lejtnicaj. Če pa starijšim lidam gučijo, se tak približavajo k njim, ka tau povežejo ž njinim življenjom.

Na konci dneva so v turističnom centri gučali udeležencem o haloškij vinaj. Na haloškij brgaj je mogauče najbole vino pridelüvati, vertivanje je bilau sigdar fejest srmaško. Center je v zidini stare pošte, štero so nastavili pred dvejstau lejtami. Istina, pošta itak delüvle tü, naj očuvajo njeno tradicijo.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

					AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	VEČ LJUDI SKUPAJ, GRUPA	PTIČEK	MANUŠI RT	TURŠKO LJUDSTVO V RUSIJI	SPREDNJI DROG PRI KMEČEKEM VOZU, RUDO	PRVI JE IMENOVANIK	PREBIVALKA TAJSKE
					STANJE STRTEGA ČLOVEKA	3						
					PREBIVALKA KITAJSKE							
					ŠOLSKI PEDAGOG, PROFESOR		7			2		
					ŽENSKO POKRIVALO LJAKAST VIHARNI VRTINEC					OSKAR KOGOJ OSNOVNI DELEC SNOVI		
POMOČ: ALTMAN ARKTUR PEČA SATIR	AMERIŠKA POP PEVKA (BRITNEY)	NASJVE-TLEJŠA ZVEZDA V OZVEZDJU VOLARJA	POMIRJE-VALNO SREDSTVO	TROPSKO DREVO, TEAK WELLNESS CENTER	9			TELESNA POŠKODBA				
							BAJKA		8		GR. MIT. ČLOVEK S KOZJIMI NOGAMI	INDIJSKI SAHOVSKI VELEMOJ-STER (VIŠ-VANATAN)
... IN DALILA							VARJENI SPOJ					
PRIPRAV-LJANJE	5						1		ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA			
TV ZASLON							AMERIŠKI REŽISER (ROBERT) POLOŽAJ PRI SAHU					10
OČKA, ATEK				MALI TRAVEN						TORI AMOS		
				ADAM BOHORIC						PEDRO OPEKA		
PECIVO Z NADEVOM, ZVITEK			4					MALO-PRIDNEŽ	11			
RASTLINA S PLAZEČIM SE STEBLOM								UBRANO SOZVOČJE VEČ TONOV		6		

Končna rešitev:

1	2	3	2	4	2	5	6	7	8	9	10	8	11	2
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	----	---

Nauvo oddajo Slovenski utrinkov si leko poglednete na televizijskom programu **Duna TV v četrtek, 2. juliuša, zrankoma v 6.48.**

Če zamidite, bau oddaja na programu znauvič na kanali **Duna World gnaki den zadvečerka v 13.53.**

Ka leko vidite?

- Den državnosti Slovenije na generalnom konzulati
- Razstava mladinski kejpov za 35. oblejtnico Slovenije
- Veuki uspeh porabske študentke Noémi Illés
- Pred desetimi lejtami je v Varaši igro Kontrabant

<https://mediaklikk.hu/musor/slovenski-utrinki/>

TV SPORED

Na naslednji povezavi najdete pregleden spored TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan: <https://tvspored.delo.si/>

SUDOKU

8	7			6			3	1
3	1		2	7	4		5	6
				8				
6	5		7		3		2	8
1				4				9
			6	5	9			
			8	3	7			
5	9			1			6	7

MATEMATIČNA UGANKA

	+		+		=	25
	+		+		=	18
	+		+		=	24
	+		+		=	?

Zveza Slovencev na Madžarskem vas vabi na

PORABSKI DAN

ki bo v soboto,
25. JULIJA 2026,
na Gornjem Seniku

Žetev
2000
zlatih zrn
za novo tisočletje

Program:
Žetev 2000 zlatih zrn za novo tisočletje
12.00 Sprejem gostov pri Kulturnem domu na Gornjem Seniku (Pot do Tromenje 2.)
12.30 Predstavitve ročne žetve na njivi za Kulturnim domom. Sodelujejo: MePZ Avgusta Pavla Zveze Slovencev Gornji Senik, Ljudski godci Vinski bratje iz Slovenije

Porabski dan
14.00 Kulturni program v parku pri cerkvi
Pozdravni nagovori, podelitev priznanj za Porabje in nagrad za učence in dijake
Nastopili bodo:
-Folklorna skupina Barzovica (Hrvaška)
-Pevska skupina Seničke sinice ZSM in Pevska skupina Lišne
-Folklorna skupina Zveze Slovencev Gornji Senik
Predaja 2000 zlatih zrn Slovincem iz Gorskega kotarja (Hrvaška)
16.00 Pogostitev in družabno stoejanje
17.00-22.00 koncert Tanja Žagar in zabavni program z njenim ansambлом v šotaru

Dodatni programi :
Ogled zbirke Kùlharjeve spominske hiše
rokodelske delavnice (izdelava papirnatih rož)
sejem izdelkov lokalnih predelovalcev
napihljiva igrala za otroke

Vabimo vas, da se nam pridružite in skupaj preživimo prijeten dan.

Pokrovitelji: REPUBLIKA SLOVENIJA URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Organizator: IskD

A Magyarországi Szlovének Szövetsége
tisztelttel meghívja Önt

a RÁBA-MENTI SZLOVÉN NAPRA,

melyre 2026. július 25-én kerül sor
Felsőszölnökön

Az új évezredért
2000
arany búzaszem aratása

Program:
Az új évezredért 2000 arany búzaszem aratása
12.00 Vendégek fogadása a felsőszölnöki Kultúrházban (Hármasutár út 2.)
12.30 Kézi aratás bemutatása a Kultúrház mögött
Közreműködnek: MSZSZ felsőszölnöki Pével Ágoston Vegyeskara, Vinski bratje népi zenekar Szlovéniából

Rába-menti nap
14.00 kulturális program a templom melletti téren
Ünnepi beszédek, a „Rába-vidékért” díj és a tanulói ösztöndíjak átadása
Fellépők:
- Bazovica Néptáncosport (Horvátország)
- MSZSZ Felsőszölnöki Cinegék éneklőcsoportha és a Lőbne éneklőcsoportha
- MSZSZ Felsőszölnöki Néptáncosportja
2000 arany búzaszem átadása a horvátországi Gorski kotar szlovén közösségének.
16.00 Vendéglátás
17.00-22.00 Tanja Žagar koncert és szórakoztató program a rendezvénysátorban

Szabadon választható programok:
a Kùhár Emlékház gyűjteményének megtekintése
kézműves foglalkozás (papírvirág készítés)
helyi kistermelői vásár
ugrálóvár gyerekeknek

Töltsünk el együtt egy kellemes délutánt!

Támogatók: REPUBLIKA SLOVENIJA URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Szervező: IskD

PRIJAVITE SE LAHKO DO 17. JULIJA 2026

NA GORNJEM SENIKU

• Alojz Hanžek: 06-20-381-9268

V SLOVENSKI VESI in MONOŠTRU

• Lilla Bugán: 06-30-386-0861

V SOMBOTELU

• Marija Kozar: 06-30-495-2687

NA DOLNJEM SENIKU

• Melinda Čato-Ropoš: 06-30-394-7275

V ŠTEVANOVCIH in NA VERICI-RITKAROVCIH

• Marijana Fodor: 06-30-637-9545

V BUDIMPEŠTI

• Agota Kallay: 06-70-903-5465

V SAKALOVCIH

• Noémi Illés: 06-30-750-7374

V MOSONMAGYARÓVÁRÚ

• Laci Brasits: 06-30-994-4407

V ANDOVCIH IN NA ZVEZI SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

• 06-94-380-208, 06-94-552-596,
• biserka.bajzek@gmail.com,
• fasching.lilla@gmail.com

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV
NA MADŽARSKEM

IZHAJA VSAK ČETRTKE

NASLOV ZALOŽNIKA IN UREDNIŠTVA
H-9970 Monošter/Szentgotthárd,
Gardonyjeva ul. 1

ČASOPIS PODPIRAJO

Državna slovenska samouprava, Urad predsednika Vlade
Madžarske, oddelek za narodnosti, Zveza Slovencev
na Madžarskem ter Urad Vlade Republike Slovenije za
Slovence v zamejstvu in po svetu.

ZALOŽNIK
Zveza Slovencev na Madžarskem

T: 0036 94/380 767
E: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Letna naročnina za Madžarsko 2.600 HUF,
za Slovenijo 22 EUR, za druge države 52 EUR oz. 52 USD.

ZA ZALOŽNIKA
Andrea Kovács

TISK
TOPNet, d. o. o.
Kupšinci 49d,
9000 Murska Sobota, Slovenija

ŠTEVILKA BANČNEGA RAČUNA
HU75 11747068 20019127 00000000
SWIFT koda: OTPVHUHB

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA
Nikoletta Vajda-Nagy

porabje.eu